

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2018. szeptember 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – A 93/13/EK irányelv – A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek – A 2008/48/EK irányelv – Fogyasztói kölcsönszerződésből eredő kötelezettségek biztosítását szolgáló váltón alapuló fizetési meghagyásos eljárás”

A C-176/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich I Wydział Cywilny (Siemianowice Śląskie-i kerületi bíróság, első polgári kollégium, Lengyelország) a Bírósághoz 2017. április 6-án érkezett, 2017. február 17-i határozatával terjesztett elő

a **Profi Credit Polska S.A. w Bielsku Białej**

és

Mariusz Wawrzosek

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Rosas, C. Toader (előadó), A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: R. Šereš tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. március 1-jei tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, B. Czech és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében A. Cleenewerck de Crayencour, K. Herbout-Borczak, G. Goddín és N. Ruiz García, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. április 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: lengyel.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) 6. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének, valamint a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o.; HL 2010. L 199., 40. o.; HL 2011. L 234., 46. o.) 17. cikke (1) bekezdésének és a 22. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Profi Credit Polska és Mariusz Wawrzosek között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya az e társaság által nyújtott fogyasztói kölcsönszerződés teljesítéséből eredő állítólagos tartozás kifizetése miatt M. Wawrzosek által kiállított, saját váltón alapuló fizetési meghagyás iránti kérelem.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 93/13 irányelv

- 3 A 93/13 irányelv huszonnegyedik preambulumbekkezdése kimondja, hogy „[...] a tagállamok bíróságainak és közigazgatási szerveinek megfelelő és hatékony eszközökkel kell rendelkezniük ahhoz, hogy megszüntessék a fogyasztókkal kötött szerződésekben a tisztességtelen feltételek alkalmazását”.
- 4 A 93/13 irányelvnek, 1. cikkének (1) bekezdése értelmében az a célja, hogy közelítse a tagállamoknak az eladó vagy szolgáltató és fogyasztó között kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit.
- 5 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében:
„Egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.”
- 6 Az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:
„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”
- 7 Ugyanezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében:
„A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.”

A 87/102/EGK irányelv

- 8 A fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1986. december 22-i 87/102/EGK tanácsi irányelv (HL 1987. L 42., 48. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 326. o.) 10. cikke a következőket írta elő:

„Azok a tagállamok, melyek a hitelszerződésekkel kapcsolatban a fogyasztó részére lehetővé teszik:

- a) a váltóval történő fizetést, ideértve a saját váltót;
- b) váltóval történő biztosítéknyújtást, ideértve a saját váltót és csekket,

biztosítják a fogyasztó megfelelő védelmét ezen eszközök alkalmazása esetén.”

A 2008/48 irányelv

- 9 A 2008/48 irányelv célja, amint azt 1. cikke pontosan meghatározza, a fogyasztóknak nyújtott hitelekkel kapcsolatos megállapodásokra vonatkozó tagállami szabályok egyes aspektusainak összehangolása.

- 10 Ezen irányelv 3. cikkének c) pontja úgy határozza meg a „hitelmegállapodás” fogalmát, mint „olyan megállapodás, amely alapján a hitelező a fogyasztónak hitelt nyújt vagy annak nyújtására ígéretet tesz halasztott fizetés, kölcsön vagy más, ezekhez hasonló pénzügyi megoldás formájában, azon megállapodások kivételével, amelyek folyamatos szolgáltatásnyújtásra vagy ugyanolyan jellegű áruk ugyanolyan mennyiségben történő folyamatos értékesítésére vonatkoznak, és amelyek esetében a fogyasztó az ilyen szolgáltatásokért vagy árukért azok rendelkezésre bocsátása időtartama alatt részletekben fizet”.

- 11 Az említett irányelv „Jogok engedményezése” című 17. cikke (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A hitelmegállapodás szerinti hitelezői jogoknak vagy magának a hitelmegállapodásnak harmadik személyre történő engedményezése esetén a fogyasztó az eredeti hitelezővel szembeni bármilyen követelése tekintetében az engedményes ellen jogosult keresetet benyújtani, ideértve az ellentételezést is, ha ez az érintett tagállamban megengedett.”

- 12 Ugyanezen irányelv „Harmonizáció és az irányelv kötelező jellege” című 22. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket.”

- 13 A 2008/48 irányelv 29. cikke kimondja, hogy a 87/102 irányelv 2010. június 11-től hatályát veszíti.

A lengyel jog

- 14 Az 1964. november 17-i ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (a polgári perrendtartásról szóló törvény, Dz. U. 1964, 4. sz.) módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változatának (a továbbiakban: kpc) 484^{1. cikk}e ekként rendelkezik:

„[...]

§ 2. A bíró a jogosult által az eljárás megindító irattal előterjesztett írásos kérelmén alapuló fizetési meghagyásos eljárás alapján dönt.

§ 3. Az ügyet tanácsban vizsgálják. [...]"

15 E törvénykönyv 485. cikkének 2. §-a értelmében:

„A bíróság fizetési meghagyást bocsát ki a megfelelően kitöltött váltó [...] kötelezettjével szemben is, ha a váltó valódisága és tartalma nem ébreszt kétségeket.”

16 Az említett törvény 486. cikkének 1. §-a előírja:

„Amennyiben a fizetési meghagyás kibocsátásának feltételei hiányoznak, a tanács elnöke tárgyalási hatánapot tűz ki, kivéve, ha az ügy tanácsban is eldönthető.”

17 A kpc 491. cikkének 1. §-a így szól:

„A bíróság a fizetési meghagyásban felszólítja a kötelezettet, hogy a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított két héten belül a költségekkel együtt egyenlítse ki a teljes követelést, vagy pedig e határidőn belül nyújtson be ellentmondást.”

18 E törvénykönyv 492. cikke a következőket írja elő:

„§. 1. A fizetési meghagyás annak kibocsátásával végrehajtási lap kiállítása nélkül is végrehajtható biztosítási jogcímnek minősül. [...]

[...]

§ 3. A váltó alapján kibocsátott fizetési meghagyás [...] a követelés kielégítésére nyitva álló határidő lejárta után azonnal végrehajtható. Ellentmondás esetén a bíróság a kötelezett kérelmére felfüggesztheti a végrehajtást. [...]"

19 Az említett törvénykönyv 493. cikkének 1. §-a értelmében:

„Az ellentmondást a fizetési meghagyást kibocsátó bírósághoz kell benyújtani. A kötelezettnek az ellentmondásban nyilatkoznia kell arról, hogy a fizetési meghagyást teljes egészében vagy részben vitatja-e, elő kell adnia azokat a kifogásokat, amelyeket az azokkal kapcsolatos jogvesztés elkerülése érdekében az érdemi védekezés előtt érvényesíteni kell, valamint elő kell terjesztenie a tényeket és bizonyítékokat. [...]"

20 Az 1964. április 23-i ustawa – Kodeks cywilny (polgári törvénykönyv, Dz. U. 1964, 16. sz.), módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változatának (a továbbiakban: polgári törvénykönyv) 385^{1. cikk}e az alábbiakat írja elő:

„1. § A fogyasztói szerződés egyedileg meg nem tárgyalt rendelkezései nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, ha azok a fogyasztó jogait és kötelezettségeit a jó erkölcsbe ütköző és a fogyasztó érdekeit súlyosan sértő módon állapítják meg (jogellenes szerződési feltételek). Ez nem vonatkozik a felek főszolgáltatásaira – különösen az árra vagy a díjazásra – vonatkozó rendelkezésekre, ha azok egyértelműen vannak megfogalmazva.

2. § Ha az 1. § alapján a szerződés valamely rendelkezése nem jelent kötelezettséget a fogyasztóra nézve, a szerződés többi része továbbra is köti a feleket.

[...]"

- 21 Az 1936. április 28-i módosított ustawa prawo wekslowe (a váltóról szóló törvény, Dz. U. 1936, 37. sz.) 101. cikke értelmében:

„A saját váltó az alábbiakat tartalmazza:

- 1) a »váltó« elnevezést az okirat szövegében, éspedig az okirat kiállításának nyelvén;
- 2) a határozott pénzüsszeg fizetésére szóló feltétlen kötelezettségvállalást;
- 3) az esedékesség megjelölését;
- 4) a fizetési hely megjelölését;
- 5) annak a nevét, akinek részére vagy rendelkezésére kell a fizetést teljesíteni;
- 6) a váltó kiállítási napjának és helyének megjelölését;
- 7) a váltó kiállítójának aláírását.”

- 22 A 2005. július 28-i ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (a polgári ügyekben az eljárási költségekről szóló törvény, Dz. U. 2005, 167. sz.) 19. cikkének (4) bekezdése értelmében:

„Amennyiben a kötelezett a fizetési meghagyásos eljárás alapján kibocsátott fizetési meghagyással szemben ellentmondással él, a bírósági költségek háromnegyedét köteles viselni.”

- 23 A 2008/48 irányelv rendelkezéseit a 2011. május 12-i módosított ustawa o kredycie konsumencki (a fogyasztói hitelről szóló törvény, Dz. U. 2014, 1497. sz., egységes szerkezetbe foglalt változat) ültette át a lengyel jogba. E törvény 41. cikke előírja:

„§ 1. A hitelezőnek a fogyasztói hitelmegállapodásból eredő szolgáltatás teljesítése vagy biztosítása céljából átadott [...] fogyasztói váltónak tartalmaznia kell a »nem rendeletre« vagy más azonos értelmű kikötést.

§ 2. Ha a hitelező a »nem rendeletre« kikötést nem tartalmazó váltót [...] vesz át, és e váltót [...] más személyre ruhazza át, a hitelező köteles a fogyasztó kárát a váltó kifizetése útján megtéríteni. [...].

[...] 3. A §. 2. akkor is alkalmazandó, ha a váltó vagy csekk a hitelező akarata ellenére került másik személy birtokába.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 24 2015. december 3-i szabványszerződéssel a bielsko-białai (Lengyelország) székhelyű Profi Credit Polska (a továbbiakban: pénzügyi intézmény vagy hitelező) fogyasztói kölcsönt nyújtott M. Wawrzosek (a továbbiakban: adós) részére. E szabványszerződés egy olyan feltételt tartalmazott, amely alapján az adós saját váltót köteles kiállítani a hitelező e szerződésből eredő követeléseinek biztosítására. E kölcsön visszatérítését az adós által aláírt saját váltó biztosította, amelynek az összegét nem határozták meg.
- 25 Az adós nemteljesítése következtében a pénzügyi intézmény arról tájékoztatta az adóst, hogy a saját váltót a hátralék összegének megfelelően kiegészítették. Ezen intézmény a saját váltón szereplő 3268,38 lengyel zlotyról (PLN) (hózzávetőleg 753 euró) szóló fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet

nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz az adóssal szemben. Az említett pénzügyi intézmény a kérelméhez csatolta az említett, megfelelően kitöltött és aláírt váltót, valamint a kölcsönszerződés felmondását.

- 26 Ez a bíróság pontosítja, hogy noha az iratai között nem rendelkezik a szóban forgó szabványszerződéssel, ismeri a szerződési feltétel azon szövegét, amely a fizetés biztosítékaként az adós részéről saját váltó kibocsátását írja elő. A bíróság megjegyzi, hogy e feltétel szövege azonos a Profi Credit Polska által megkötött összes kölcsönszerződésben, és az számos, e bírósághoz benyújtott fizetési meghagyás iránti kérelem alapjául szolgált.
- 27 Az említett bíróság megjegyzi, hogy a váltón alapuló fizetési meghagyásos eljárást az eladók vagy szolgáltatók gyakran alkalmazzák Lengyelországban a követelésük behajtása érdekében. A gyakorlat abban áll, hogy csak a megfelelően kitöltött váltót csatolják a kérelemhez, a kiállítását megelőzően létrejött kötelezettségek (az alapjogviszony) – beleértve a fogyasztói hitelmegállapodást is – fennállásának bizonyítására szolgáló egyéb dokumentumokat azonban nem.
- 28 A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a fizetési meghagyásos eljárás azon a feltevésen alapul, hogy a jogosulti követelést igazoló tényállás fennállását bizonyítják a kpc 485. cikkében említett és a kérelemhez csatolt okiratok, amelyek körébe a váltó is tartozik. Következésképpen a fizetési meghagyás kibocsátása céljából elegendő azt megvizsgálni, hogy a saját váltót a váltóról szóló módosított törvény 1. és azt követő cikkei, valamint 101. cikke szerinti feltételeknek megfelelően állították-e ki.
- 29 Ez a bíróság rámutat arra, hogy az alkalmazandó nemzeti jogszabály alapján a fizetési meghagyásos eljárás két szakaszból áll. Az első szakaszban, a váltó érvényességének értékelése annak alaki szabályszerűségének vizsgálatára korlátozódik, amennyiben az a bíróság által hivatalból elvégezhető, mivel a kpc 485. cikkének 2 §-ából kitűnik, hogy az eljáró bíróság fizetési meghagyást bocsát ki a „megfelelően kitöltött váltó” kötelezettjével szemben, „ha a váltó valódisága és tartalma nem ébreszt kétségeket”. A második szakaszban, ha a váltóadós a fizetési meghagyással szemben ellentmondást nyújt be, akkor nem csak a váltókötelezettséggel, hanem a fennálló alapjogviszonnyal, többek között – például – a fogyasztói hitelmegállapodással szemben is kifogással élhet.
- 30 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy a váltó alapján folytatott fizetési meghagyásos eljárás megfelel-e a 93/13 irányelvnek.
- 31 E bíróság szerint a jelen ügy különbözik a 2012. június 14-i Banco Español de Crédito ítélet (C-618/10, EU:C:2012:349) és a 2016. február 18-i Finanzmadrid EFC ítélet (C-49/14, EU:C:2016:98) alapjául szolgáló ügyektől, amelyekben a nemzeti bíróságok rendelkeztek a szerződő felek jogait és kötelezettségeit meghatározó szerződéses dokumentumokkal, ily módon lehetőségük volt arra, hogy az e dokumentumokban szereplő tisztességtelen feltételek alkalmazását mellőzzék.
- 32 Ezzel szemben a bíróság úgy véli, hogy amennyiben az előtte folyamatban lévő ügyben az ő feladata a felek közötti jogi viszonyok vizsgálata, e vizsgálat a váltón alapuló jogviszony által kijelölt területre korlátozódik. Kifejti, hogy az alkalmazandó nemzeti jogszabály értelmében a vizsgálata csak a váltó tartalmára terjedhet ki. Így még ha a bíróság ismeri is az alapjogviszonyt, a nemzeti szabályozás miatt nem vizsgálhatja az e jogviszonyt megállapító dokumentumokat. Következésképpen kizárólag a fogyasztó feladata, hogy a fizetési meghagyással szemben ellentmondást nyújtson be, annak érdekében, hogy az egyes feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegét vagy a tájékoztatási kötelezettség be nem tartását megállapítsák.

33 E körülmények között határozott úgy a Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich I Wydział Cywilny (Siemianowice Śląskie-i kerületi bíróság, első polgári kollégium, Lengyelország), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Ellentétes-e a [93/13] irányelv rendelkezéseivel, különösen 6. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint a [2008/48] irányelv rendelkezéseivel, különösen a 17. cikkének (1) bekezdésével és 22. cikkének (1) bekezdésével a megfelelően kitöltött váltóban megállapított követelésnek a vállalkozó (hitelező) által a fogyasztóval (adóssal) szemben a [polgári perrendtartásnak] [a fogyasztói hitelről szóló 2011. május 12-i törvény] 41. cikkével összefüggésben értelmezett 485. cikkének 2. és azt követő §-ai alapján fizetési meghagyásos eljárás keretében történő érvényesítése, ha az említett nemzeti rendelkezések értelmében a nemzeti bíróság kizárólag a váltóval kapcsolatos alaki követelmények betartása szempontjából vizsgálhatja a váltókötelezettség érvényességét, és az alapjogviszonyt figyelmen kívül kell hagynia?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

34 Előjáróban meg kell állapítani, hogy amennyiben a 2008/48 irányelv 17. cikkének (1) bekezdése a hitelezői jogoknak harmadik személyre történő engedményezésére utal, nem vitatott, hogy az alapügyben szóban forgó körülmények között a váltó kedvezményezettje és a hitelező ugyanaz a jogi személy.

35 Egyebekben, amennyiben a 2008/48 irányelvvel hatályon kívül helyezett 87/102 irányelv 10. cikke a váltókra vonatkozott – amint arra a főtanácsnok az indítványának 34. és azt követő pontjaiban rámutatott –, a 2008/48 irányelv rendelkezései már nem utalnak ezen eszközökre.

36 Mivel a 2008/48 irányelv nem vezetett be harmonizációt a váltóra mint a fogyasztói hitelmegállapodás biztosítékára vonatkozóan, a 22. cikkének (1) bekezdése sem alkalmazható az alapügyben szereplőkhöz hasonló körülmények között.

37 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdésre kizárólag a 93/13 irányelv rendelkezéseire alapján kell választ adni.

38 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és a 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan – az alapeljárásban szereplőkhöz hasonló – nemzeti szabályozás, amely a fogyasztói hitelmegállapodásból eredő követelés biztosítását szolgáló, formai szempontból jogszerű váltó alapján fizetési meghagyás kibocsátását teszi lehetővé, amikor a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság nem rendelkezik jogosultsággal arra, hogy az e hitelmegállapodás feltételeinek esetlegesen tisztességtelen jellegét vizsgálja.

39 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve.

40 Az eladókkal vagy szolgáltatókkal szemben kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók számára biztosított védelemhez fűződő közérdek jellegére és fontosságára tekintettel tehát a 93/13 irányelv – amint az 7. cikkének az irányelv huszonnegyedik preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdéséből következik – arra kötelezi a tagállamokat, hogy rendelkezzenek megfelelő és hatékony eszközökről annak érdekében, hogy „megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását” (2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 41 Ezért a nemzeti bíróság feladata az, hogy egészen egyszerűen mellőzze a tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazását annak érdekében, hogy a fogyasztóval szemben ne váltson ki kötelező joghatásokat, de nem jogosult arra, hogy a feltétel tartalmát módosítsa (2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 42 E körülmények között először is hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a nemzeti bíróság – amennyiben a rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek – hivatalból köteles vizsgálni a 93/13 irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, ezzel ellensúlyozván a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti egyenlőtlen helyzetet (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 58. pont).
- 43 A Bíróságnak a 2012. június 14-i Banco Español de Crédito ítélet (C-618/10, EU:C:2012:349) és a 2016. február 18-i Finanzmadrid EFC ítélet (C-49/14, EU:C:2016:98), valamint a 2016. június 21-i Aktiv Kapital Portfolio végzés (C-122/14, nem tették közzé, EU:C:2016:486) alapjául szolgáló ügyekben alkalma nyílt pontosítani, hogy ezen indokok – ahogyan az alapügyben szóban forgó körülmények között is – a fizetési meghagyásos eljárásra is érvényesek.
- 44 A 93/13 irányelvben a fogyasztók részére biztosított jogok tényleges védelme ugyanis csak akkor biztosítható, ha a nemzeti eljárási rendszer lehetővé teszi a fizetési meghagyásos eljárás vagy a fizetési meghagyás végrehajtási eljárásának keretében az érintett szerződésben foglalt feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének hivatalból történő vizsgálatát (lásd ebben az értelemben: 2016. február 18-i Finanzmadrid EFC ítélet, C-49/14, EU:C:2016:98, 46. pont; 2016. június 21-i Aktiv Kapital Portfolio végzés, C-122/14, nem tették közzé, EU:C:2016:486, 30. pont).
- 45 A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a fizetési meghagyásos eljárás során a vizsgálata a szűk értelemben vett váltón alapuló jogviszonyra, azaz a saját váltóra korlátozódik, és nem terjedhet ki az alapjogviszonyra.
- 46 Ezen túlmenően e bíróság megjegyzi, hogy nem rendelkezik a szóban forgó kölcsönszerződésből eredő valamennyi ténybeli vagy jogi elemmel.
- 47 Ebből következik, hogy az alapügyben szereplőkhöz hasonló körülmények között valamely nemzeti bíróság nem tudja elvégezni a szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálatát mindaddig, amíg nem rendelkezik az erre vonatkozó összes ténybeli vagy jogi elemmel.
- 48 Másodszor és továbbra is az eljárás első szakaszát illetően a lengyel kormány azt állítja, hogy a kpc 486. cikkének 1. §-a alapján amennyiben a fizetési meghagyás kibocsátásának feltételei hiányoznak, az eljáró tanács elnöke tárgyalási határnapot tűz ki, kivéve, ha az ügy tanácsban is eldönthető. Amennyiben a tárgyalási határnapot kitzűztek ki, az eljárás szóbeli szakasza a vonatkozó rendes eljárás vagy különleges eljárás alapján zajlik, amely lehetővé teszi mind a váltón alapuló jogviszony, mind az alapjogviszony vizsgálatát, beleértve a fogyasztói hitelmegállapodást.
- 49 Ezzel együtt egyfelől, amint e rendelkezés szövegéből kitűnik, az eljáró tanács elnökének arra vonatkozó jogosultsága, hogy a tárgyalás határnapját kitzűzze – a kpc 484^{1. cikk}e értelmében azon szabálytól eltérve, amely szerint az ügyet tanácsban vizsgálják – azon feltételtől függ, hogy a „fizetési meghagyás kibocsátásának feltételei” hiányoznak.
- 50 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság információi szerint ez a feltétel nem teljesül.

- 51 Másfelől ez a bíróság hangsúlyozza, hogy a kpc 485. cikkének 2. §-ából kitűnik, hogy az eljárás első szakasza során a hatásköre a váltó alaki szabályszerűségének vizsgálatára korlátozódik. Az említett bíróság pontosítja, hogy az előtte folyamatban lévő eljárásban a szóban forgó váltó érvényes.
- 52 Mindenesetre amennyiben az EUMSZ 267. cikk alapján a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a 93/13 irányelv 7. cikkéből levezesse azokat a szempontokat, amelyek meghatározzák annak keretét, amely lehetővé teszi az ezen irányelvből eredő kötelezettségek betartásának hivatalból történő értékelését, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy a kpc 486. cikkének 1. §-ához hasonló valamely rendelkezés az adott esetben biztosíthat-e számára egy ilyen keretet.
- 53 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a fogyasztói hitelmegállapodásból eredő jogviszony vizsgálatára csak akkor kerül sor, ha a fogyasztó ellentmondást nyújt be a fizetési meghagyással szemben.
- 54 Úgy kell tekinteni, hogy amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás annak csak az első szakaszára vonatkozik, ezt az eljárást mégis – amint azt a főtanácsnok indítványának 28. pontjában megállapította – a maga egészében kell vizsgálni, ideértve mind az ellentmondás benyújtása előtti első szakaszt, mind az ahhoz kapcsolódó második szakaszt.
- 55 Ugyanis minden olyan helyzetben, amelyben felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés sérti-e a hatékony jogorvoslathoz való jogot, azt kell megvizsgálni, hogy milyen e rendelkezésnek az egész eljárásban betöltött helye, hogy hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Meg kell jegyezni, hogy az eljárás második szakaszának megindításával, vagyis amikor a fogyasztó a fizetési meghagyással szemben ellentmondást nyújt be, a nemzeti bíróság rendelkezhet a 93/13 irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegének hivatalból történő vizsgálatához szükséges ténybeli vagy jogi elemekkel.
- 57 Jóllehet a Bíróság már több vonatkozásban, továbbá a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése és 7. cikkének (1) bekezdése szerinti követelményeket figyelembe véve meghatározta, hogy a nemzeti bíróságnak milyen módon kell biztosítania az ezen irányelv alapján a fogyasztókat megillető jogok védelmét, ez nem változtat azon, hogy az uniós jog főszabály szerint nem harmonizálja a valamely szerződési feltétel állítólag tisztességtelen jellegének vizsgálatára irányuló eljárásokat, ezért pedig az ilyen eljárások az egyes tagállamok belső jogrendjébe tartoznak, azzal a feltétellel azonban, hogy ezek az eljárások nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi esetekre vonatkozókhöz képest (az egyenértékűség elve), továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke szerintinek megfelelő hatékony jogorvoslathoz való jogot kell biztosítaniuk (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 14-i The Trustees of the BT Pension Scheme ítélet, C-628/15, EU:C:2017:687, 58. és 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2018. május 31-i Sziber ítélet, C-483/16, EU:C:2018:367, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Ami az egyenértékűség elvét illeti, és amint azt a főtanácsnok indítványának 55. pontjában megjegyezte, meg kell állapítani, hogy nem áll a Bíróság rendelkezésére olyan információ, amely kételyt ébreszthetne az alapügy tárgyát képező szabályozás ezen elvvel való összhangját illetően.
- 59 A hatékony jogorvoslathoz való jogot illetően meg kell állapítani, hogy a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) bekezdéséből eredő olyan eljárási szabályok megállapítására vonatkozó kötelezettség, amelyek lehetővé teszik a jogalanyok 93/13 irányelvből eredő, a tisztességtelen feltételek alkalmazásával szembeni jogai tiszteletben tartásának biztosítását, magában foglalja az Alapjogi Charta 47. cikkében is biztosított hatékony jogorvoslathoz való jog követelményét. A hatékony jogorvoslathoz való jognak egyaránt érvényesnek kell lennie az uniós jogra alapított keresetek elbírálására hatáskörrel rendelkező

bíróságok kijelölésére és az ilyen keresetekre vonatkozó eljárási szabályokra (lásd ebben az értelemben: 2018. május 31-i Sziber ítélet, C-483/16, EU:C:2018:367, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 60 A kpc 492. cikkéből és 493. cikkének 1. §-ából kitűnik, hogy az adós által a fizetési meghagyással szemben az e fizetési meghagyást kibocsátó bírósághoz benyújtott ellentmondás lehetővé teszi e bíróság számára, hogy felfüggeszse a végrehajtását.
- 61 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 77. pontjában megjegyezte, annak meghatározása érdekében, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló eljárás ellentétes-e a hatékony jogorvoslathoz való joggal a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell határoznia – amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik –, hogy a nemzeti jog által előírt, a felszólalási eljárásra vonatkozó szabályok nem vezetnek-e ahhoz a nem elhanyagolható veszélyhez, hogy a fogyasztó a szükséges jogorvoslattal nem él (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Banco Español de Crédito ítélet, C-618/10, EU:C:2012:349, 54. pont; 2013. március 14-i Aziz ítélet, C-415/11, EU:C:2013:164, 58. pont; 2016. február 18-i Finanzmadrid EFC ítélet, C-49/14, EU:C:2016:98, 52. pont).
- 62 Az érintett szerződés feltételeinek esetlegesen tisztességtelen jellege hatékony vizsgálatának hiányában ugyanis nem lehet garantálni a 93/13 irányelv által biztosított jogok tiszteletben tartását (2017. december 7-i Banco Santander ítélet, C-598/15, EU:C:2017:945, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 63 A fogyasztók számára hatékony jogorvoslathoz való jogot biztosító, megfelelő és hatékony eszközök között kell szerepelnie azon lehetőségnek, hogy észszerű eljárási feltételek mellett keresetet indítsanak vagy ellentmondás nyújtsanak be úgy, hogy a jogaik gyakorlása ne függjön olyan feltételektől, különösen pedig olyan határidőktől vagy költségektől, amelyek korlátozzák a 93/13 irányelv által garantált jogok gyakorlását (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 64 A Bíróság rendelkezésére álló információk összességéből kitűnik, hogy noha a kpc 491. és azt követő cikkének megfelelően az adósnak az eljárás első szakaszában jogában áll vitatni a fizetési meghagyást, e felszólalási jog gyakorlása különösen korlátozó feltételektől függ.
- 65 Ugyanis egyrészt a kpc 491. cikkének 1. §-ából következik, hogy az ellentmondás benyújtásának határideje két hét. Továbbá e törvény 493. cikkének 1. §-a alapján a kötelezettnek az ellentmondásban nyilatkoznia kell arról, hogy a fizetési meghagyást teljes egészében vagy részben vitatja-e, elő kell adnia azokat a jogalapokat és kifogásokat, amelyeket az azokkal kapcsolatos jogvesztés elkerülése érdekében érvényesíteni kell, valamint elő kell terjesztenie a tényeket és bizonyítékokat.
- 66 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 79. pontjában rámutatott, az ezen eljárási szabályok ilyen rövid határidőn belül ahhoz a nem elhanyagolható veszélyhez vezetnek, hogy a fogyasztó nem nyújtja be a szükséges ellentmondást, vagy hogy az nem elfogadható.
- 67 Másrészt a polgári ügyekben az eljárási költségekről szóló 2005. július 28-i lengyel törvény 19. cikkének (4) bekezdéséből következik, hogy a kötelezett köteles viselni a bírósági költségek háromnegyedét, amennyiben a fizetési meghagyással szemben ellentmondást nyújt be, így az eladó vagy szolgáltató csak e költségek negyedét köteles viselni.
- 68 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 80. pontjában megjegyezte, az ilyen költségek már önmagukban is alkalmasak arra, hogy a fogyasztót visszatartsák az ellentmondás benyújtásától. Még nagyobb hátrányt jelent a számára, hogy ha az ellenérdekű félhez képest minden esetben háromszoros díjat kell fizetnie.

- 69 E tekintetben meg kell állapítani, hogy nem elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett fogyasztók nem terjesztik elő a szükséges ellentmondást akár az erre vonatkozóan előírt különösen rövid határidő miatt, akár azért, mert a védekezéstől visszatartja őket a jogi lépésnek a vitatott összeghez viszonyított költsége, akár azért, mert nem ismerik a jogukat vagy azok terjedelmét, vagy akár az eladó vagy szolgáltató által előterjesztett, fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tartalmának korlátozottsága, és ezáltal a rendelkezésükre bocsátott információk hiányossága miatt (lásd ebben az értelemben: 2016. február 18-i Finanzmadrid EFC ítélet, C-49/14, EU:C:2016:98, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. június 21-i Aktiv Kapital Portfolio végzés, C-122/14, nem tették közzé, EU:C:2016:486, 37. pont).
- 70 Ebből következik, hogy az olyan eljárási szabályok, mint amelyek az alapügyben szerepelnek, ilyen veszélyhez vezetnek, mivel a fogyasztótól megkövetelik a bírósági vizsgálathoz szükséges tényeknek és bizonyítékoknak a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított két héten belül történő előterjesztését és a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozza az eljárási költségek meghatározásának módja tekintetében.
- 71 A fenti megfontolásokra tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan – az alapeljárásban szereplőhöz hasonló – nemzeti szabályozás, amely a fogyasztói hitelmegállapodásból eredő követelés biztosítását szolgáló jogszerű váltó alapján fizetési meghagyás kibocsátását teszi lehetővé, amikor a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság nem rendelkezik jogosultsággal arra, hogy az e hitelmegállapodás feltételeinek esetlegesen tisztességtelen jellegét vizsgálja, amennyiben az e meghagyással szembeni ellentmondás benyújtásához való jog gyakorlásának szabályai nem teszik lehetővé annak biztosítását, hogy a fogyasztót ezen irányelv alapján megillető jogokat tiszteletben tartsák.

A költségekről

- 72 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan – az alapeljárásban szereplőhöz hasonló – nemzeti szabályozás, amely a fogyasztói hitelmegállapodásból eredő követelés biztosítását szolgáló jogszerű váltó alapján fizetési meghagyás kibocsátását teszi lehetővé, amikor a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság nem rendelkezik jogosultsággal arra, hogy az e hitelmegállapodás feltételeinek esetlegesen tisztességtelen jellegét vizsgálja, amennyiben az e meghagyással szembeni ellentmondás benyújtásához való jog gyakorlásának szabályai nem teszik lehetővé annak biztosítását, hogy a fogyasztót ezen irányelv alapján megillető jogokat tiszteletben tartsák.

Aláírások